

ВЫКАРЫСТАННЕ САЦЫЯЛЬНАЙ СЕТКІ «ВКОНТАКТЕ» ПРЫ ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА ЗАКЛЮЧНАГА ЭТАПУ РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АЛІМПІАДЫ ПА ВУЧЭБНЫХ ПРАДМЕТАХ «БЕЛАРУСКАЯ МОВА» І «БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА»

Інтэграцыя аўдыторнай і дыстанцыйнай форм навучання – актуальная задача працы з адоранымі вучнямі пры падрыхтоўцы да заключнага этапу рэспубліканскай алімпіады па беларускай мове і літаратуры. Калі першая з названых форм рэалізуецца ў ходзе вучэбна-трэніровачных збораў (ВТЗ), то для арганізацыі другой у Магілёўскай вобласці актыўна выкарыстоўваюцца магчымасці такіх інтэрнэт-платформ, як сацыяльныя сеткі.

Сацыяльная сетка – гэта інтэрактыўны вэб-сайт, які дае магчымасць карыстальнікам, аб'яднаным агульнымі інтарэсамі, камунікаваць у спецыяльна створаным сацыяльным асяроддзі. Адною з сетак, якой актыўна карыстаюцца жыхары Беларусі, з'яўляецца «ВКонтакте» (vk.com). Асабліва папулярны гэты рэсурс сярод вучнёўскай і студэнцкай моладзі: амаль усе ўдзельнікі заключнага этапу рэспубліканскай алімпіады па беларускай мове і літаратуры на момант пачатку падрыхтоўкі ўжо мелі зарэгістраваны акаўнты (профілі). Для вучэбнага ўзаемадзеяння з удзельнікамі ВТЗ выкарыстоўваўся такі від арганізацыі сеткавай супольнасці, як *група (суполка)*. У 2015–2018 гадах для абмену інфармацыяй і каардынацыі сумесных дзеянняў былі створаны закрытыя (г.зн. без доступу публічных асоб) суполкі з агульнай назвай «Простыя словы»: «Простыя словы–2015» (vk.com/club87945606), «Простыя словы–2016» (vk.com/club112588101), «Простыя словы–2017» (vk.com/club138780828) і «Простыя словы–2018» (vk.com/club160879256).

Неабходнасць стварэння такіх груп тлумачыцца патрэбай у арганізацыі дыстанцыйнага супрацоўніцтва паміж педагогамі і ўдзельнікамі ВТЗ. Членамі суполкі з'яўляюцца адміністратар (трэнер каманды), мэдэратары з ліку былых удзельнікаў алімпіады, якія добраахвотна дапамагаюць у стварэнні суполкі і нападуненні яе арыгінальным кантэнтам, звычайныя ўдзельнікі – вучні і педагогі (выкладчыкі на зборах, кіраўнікі каманды, настаўнікі). Кожны з членаў групы (25–30 чалавек) мае магчымасць свабодна праглядаць усю інфармацыю, выкладаць свае навіны, дзеляцца фота- і відэаматэрыяламі, каменціраваць допісы іншых і г.д.

Праца ў суполцы пачынаецца за 1-2 тыдні да збораў, суправаджае зборы і міжзборавы перыяд, доўжыцца напярэдадні алімпіады і ў час яе правядзення і спыняецца прыблізна праз месяц пасля яе завяршэння. Такім чынам, група функцыянуе на працягу трох месяцаў – з канца студзеня да пачатку мая. Цыклаграма падрыхтоўкі з выкарыстаннем рэсурсаў сацыяльнай сеткі адлюстравана ў табліцы.

Табліца-Цыклаграма падрыхтоўкі абласной каманды да заключнага этапу рэспубліканскай алімпіады з выкарыстаннем сацыяльнай сеткі «ВКонтакте»

Перыяд	Дзейнасць у суполцы «Простыя словы»	Бягуць інфармаванне і кансультаванне ўдзельнікаў збораў і педагогаў
Перыяд перад зборамі (1-2 тыдні)	прэзентацыя працы суполкі; знаёмства ўдзельнікаў ВТЗ паміж сабой і з педагогамі (трэнерам, выкладчыкамі)	
Вучэбна-трэніровачныя зборы (тыдзень № 1)	штодзённая справаздача дзяжурных (тэксты+фотаздымкі)	
Перыяд паміж зборамі (2-3 тыдні)	размяшчэнне ў суполцы тэкстаў вусных выказванняў, распрацаваных удзельнікамі; прэзентацыя індывідуальных матывацыйных сачыненняў «Мой дзень»; размяшчэнне тэкстаў для водгуку	

Вучэбна-трэніровачныя зборы (тыдзень № 2)	штодзённая фотасправаздача дзяжурных аб аўдыторных занятках і пазакласнай рабоце
Перадалімпіядны перыяд (2-3 тыдні)	размяшчэнне ў суполцы найлепшых тэкстаў вусных выказванняў, складзеных удзельнікамі алімпіяды мінулых гадоў; размяшчэнне ў суполцы ўзорных водгукаў на мастацкія тэксты; адукацыйныя практы («Бітва афарызмаў», «Як запомніць націск у слове?», арфаграфічныя тэсты і г. д.); матывацыйныя пасланні ад алімпіяднікаў мінулых гадоў
Заключны этап рэспубліканскай алімпіяды (1 тыдзень)	штодзённая матывацыйныя пасланні ад трэнера, выкладчыкаў і былых алімпіяднікаў
Пасляалімпіядны перыяд (4-5 тыдняў)	рэфлексійныя допісы ўдзельнікаў алімпіяды і выкладчыкаў, фота- і відэасправаздачы; завяршэнне працы суполкі

Як відаць з табліцы, дзейнасць суполкі дапаўняе і адначасова накіроўвае тую працу, якая праводзіцца на зборах і ў іншых перыядах падрыхтоўкі да алімпіяды.

Асноўная частка інфармацыі праходзіць праз *сяня* суполкі – усе публікацыі на ёй адлюстроўваюцца ў стужках навін удзельнікаў групы, што дазваляе хутка і эфектыўна распаўсюджаць або актуалізаваць патрэбную інфармацыю. На сяняе «Простых слоў» з’яўляюцца звесткі пра дзяржаўныя і народныя святы, памяtnыя даты, дні параджэння беларускіх пісьменнікаў, адметныя падзеі ў культурным жыцці рэгіёна і краіны, змяшчаюцца цікавыя факты пра мастакоў слова і адметныя моўныя з’явы. Суполка дае магчымасць арганізацыі інтэрактыўнага ўзаемадзеяння ўдзельнікаў – гэтай мэце служаць *спытанні* і *абмеркаванні*. Так, у 2016–2018 гг. праводзіўся праект «Бітва афарызмаў»: на сяняе групы штодзённа з’яўляліся аб’яднаныя пэўнай тэмай выслоні, аднаму з якіх можна было аддаць свой голас. Прыкладам абмеркавання можа служыць прысвечаны пытанням акцэнталогіі форум, на старонках якога ў 2016 годзе нялася сумесная праца па складанні мнеманічных беларускамоўных формул. У часмядзясняне невялікіх груп удзельнікаў суполкі па пэўным пытанні арганізуецца ў форме *гутаркі*, або *канферэнцыі*. Гутарка «Мадэратары простых слоў», як сведчыць імёны, аб’ядноўвае людзей, якія займаюцца забеспячэннем камунікацыі ў суполцы.

Пасля завяршэння алімпіяды ўдзельнікі, запаўняючы рэфлексійны ліст, адказваюць на пытанне: «Ці лічыце вы патрэбным існаванне суполкі «Простыя словы»?». Прывядзём некалькі характэрных меркаванняў вучняў, выказаных у 2018 годзе:

«Гэта вельмі класная штука! Чытаючы нашы запісы і глядзячы на фотаздымкі, людзі натхняліся на стварэнне вершаў, станавіліся відэаблогерамі. Мы можам, знаходзячыся ў розных гарадах, падтрымліваць сувязь» (Аліна, IX клас).

«Суполка стала вельмі важным кампанентам нашага алімпіяднага жыцця. У ёй мы маглі выказаць свае пачуцці, падзяліцца нечым цікавым, атрымаць падтрымку і прывітанні з розных куткоў свету. Я лічу, што існаванне суполкі вельмі патрэбна кожнаму алімпіядніку» (Алёна, X клас).

«Суполка дапамагае падтрымліваць сувязь і захоўваць моманты, якія адбываліся з намі (запісы, відэа, фота...). Я лічу, што традыцыйныя «Простыя словы» абавязкова трэба захваць, бо, напэўна, у іншых каманд няма такой «кутульнай» суполкі» (Ганна, XI клас).

Удзельнікі станоўча ацэньваюць існаванне суполкі, адзначаючы важную ролю, якую яна выконвае як канал камунікацыі і крыніца атрымання цікавай, карыснай інфармацыі.

Такім чынам, выкарыстанне сацыяльных сетак дазваляе стварыць адукацыйную прастору, якая забяспечвае эфектыўныя зносіны паміж навучэнцамі і выкладчыкамі, актывізуе пазнавальную дзейнасць вучняў, стымулюе развіццё іх творчых здольнасцей, што спрыяе плённай падрыхтоўцы школьнікаў да заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды па беларускай мове і літаратуры.

Электронный архив библиотеки МГУ имени А.А. Кулешова